

Изази суботом.

Цијена:
За ЦРНО ГОРУ и АУ-
СТРО УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф. на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.,
и 50 пољуба.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по
године 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПО Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т.

Презната шаље се у пла-
ћеним писмима непосредно
администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а може
се и картом упутити на
пошту у Котор. Дописи пи-
су се уредништу. Руко-
писи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За веће
на дуж вријеме мање.

СЛУЖБЕНИ ДНО.

(Снијег, обавјештење трговачком свијету на страни.) Наш постојани зимски гост, снијег, ових дана походио нас је превише обилато. Преко три недеље дана да је саобраћај, карима, између Цетиња и Котора претрнут, а од 6 (18) о. м. ни пјешаци не могу пролазити. Снијег је био прошао дјела тако обилат, на Цетињској равници, да му висина прелази 2 метра. Трговачки промет не само на Цетињу, него и у Црној Гори са свим је престао. Много житеља на нашем Цетињу находе се без палице дрва, а достања и без хљеба. Из унутрашњости Црне Горе долазе нам телеграфске вјести најнеповољније. Телеграфске штације: Андријевица, Колашин и Никшић не раде, јер је телеграфска жица снијегом прикривена. Војат се несрећа. Наша влада улаже све своје силе да невољницима у помоћ прикочи. Али како им помоћи код толиких шанчева снијера којима су путови прикривени? Роба и храна лежи у которској довали без да се може приијети. Војимо се, одстрањивање, да не мања сасвим хране и овље и у унутрашњости Црне Горе. Снијег је непрестано падао до јуче, а сад је јак сјевер. Температура 23.5 С. испод нуле.

(La neve.) Il nostro stabile ospite d'inverno, la neve, questi giorni ci fu di larga mano. Da oltre tre settimane il transito coi ruotabili fra Cattaro e Cetinje e interetto; e dal giorno 18 (6) corrente mese, anche i pedoni non possono transitare. La neve è caduta in tale massa, che la sua superficie, nella pianura di Cettigne, supera l'altezza di 2 metri. Il commercio e del tutto arrenato non solo qui a Cettigne, ma bensì in tutto il Montenero. Molti abitanti della nostra Cettigne sono senza legna da fuoco e parecchi senza il tozzo di pane. Dall' interno del Montenero ci perven-

gono notizie telegrafiche tristissime. Le stazioni telegrafiche: Andrijevica, Kolasin e Nikšić non funzionano più, essendo i fili telegrafici coperti colla neve. — Temonsi disgrazie. Il nostro Governo adopera tutte le sue forze per soccorrere agl' infelici. E come soccorrerli con queste enormi barricate di neve, che ingombrano tutte le strade? Merce e viveri giacciono nella dogana di Cattaro senza poterli asportare. Dubitarsi, che Iddio ci tenghi lontano, assoluta mancanza di viveri e qui e nell' interno del Montenero. La neve cadeva fino ieri. Oggi soffia la patria bora. — Temperatura 23.5 cent. sotto lo zero.

Снијег у Црној Гори.

Госп. Војвода Шако Петровић, управитељ округа Никшићког јавља: Да је наредно по заповјести Владе на све стране војци да отвори путове од снијера, т. ј. ако посланици успију доћи до племенских власти. Али све то бити ће мала фајда ако Господ Бог не поможе, јер се овђен у вароши покушало прити и очистити, али је пртина кроз језну или двије уре онет засута као да ништа ни чистињено није. Саопштавам и то, да сам уз наредбу за отварање путова наредно, да се власти брину да ко од глади не угине. И ова потоња наредба биће испуњена ако посланици успију од велике мећава доћи до дотичних капетана.

Окружни капетан у Колашину, Г. Богдан Дробњак јавно је: Снијег још већи но сам нас извјештаје (през извјештај гласно је: 2 метра висок снијег у вароши Колашину, а преко 4 метра у планини), јер је онда наодило и мећава била, на мраз и велика студен. Без криља се ни из куће изаћи не може. Ни један једити становник досаде их није обувао, без старог Петра Вудетина; те сам се на

чуду нашао, што нијесам имао кога послати бар у које село обљажне, а отолен у друго село и т. д. Према ономе како сте ми наредили, послао сам виема 9 о. м. на све командире и капетане, на гдјегод и на подкомандире и на неколико официера, како се гдје који налази и како му је на руци да притече и учини што треба? Казао сам у писмима свијема да се спрема све што је потребито за помоћи невољницима. Овај је посао најтежњији, јер сам их сабадио криљама и другим. А послао сам у Вјетарницу и Сењавину (планине) да се дозна што се са чобанима ради. Пошто сам све ово отпрарио, обуо сам криље и пошао сам у Матанево пред саму ноћ и доста добро — шипи су замном и четири колашинска варошанина. Одма сам послао Томашу Вукотићу (окр. судији на Андријевици) као што сте ми наредили — и са овим те ће пћи послао двојицу моје дружинке. Док је задруга отишла и сигурни људи, а снијег је уденио за путника с криљама, па је снијег и прекинуо да пада, јер дружинке није се могло Томашу ништа јавити пошто не бјеше ни гдје ни трага а камо ли пртине. Жица између Андријевице и Колашина прикривена снијегом, па сам послао писмено телеграфском чиновнику на Андријевици. Од Јабучке до Подгориче постоји пртина за пјешаке, а отолен никуд без криља. Ни за Андријевицу ни за Трешњевик се ништа не зна, па пошто веле да ни на криље нико досад није пролазио, али се надам да ће ови те су писмо Томашу пошљези. Има на Јабучку 15 кола те су застали и не могу напријед док се пут не очисти. Мени се чини да се пут никако очистити не може прије него ли народ између села у планинама ће су чобани пртинама пут прокрче. Чим добијем какав извјештај од какве стране — јавићу.

Г. Војвода Лазар Сочина из Горанског јавља: Данас примио сам де-

пешу од Војводе Шака из Никшића којом ми јавља да је Влада наредила да се чисте путови између племена и села; али док овако иде и мете снијег не може се ништа учинити, пошто док се очисти у тили час онет засне. Од 5 о. м. нико не може доћи нити кога виђам. Но имам овђе десет слугу на сам их послао да учине пртину барем к манастиру, али узалуд труд. У највишој тинини снијег пауо 10 педи (2½ метра), а збило је велике памете који оставише чобане код стоке, да им нико помоћи не може. Ако ко у кући има свијена, тај даје бравима, иначе нико им не може помоћи. Да Бог да да снијег престане, одмах ћу испунити све што наређујете.

Подгорички окр. кап. Г. Јован Лазовић јавно је, да је снијег у подгоричкоме округу т. ј. у Стравче и Вјетарник висок 7 педи, а у Братоножиће и горње Куче мањи и да је наредно, да се путови чисте од племена до племена.

Ошњевски управитељ Г. Војв. Симо Поповић јавно је, да у Ошњу мјесто снијера љубице цвате.

НЕСЛУЖБЕНИ ДНО.

ЦЕТИЊЕ, 11 јануара.

Знате ли које је најубојитије оружје? — Мислите, крупни топови? Или пушке мегачице? Не. Можда „хладно оружје“, „штик“, „пожеви“? Ни то. Но су најубојитије двије скарнице за научно испитивање, које не убијају саме, но само кажују колика је она сила која сад људима највише досађује: то су: барометар и термометар. Први нам је највјештно велики снијег, а други мјери велику студен сјеверову. Сва се Јеврона пренала од нечувенога снијера и од велике студе-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

На глас смрти командира МИЛСАВА МИШЊИЋА.

Сто пута си град Колашин
Направио био робом,
Сто пута су Морачани
Добијали медал с тобом.

А сада нам ти несташе
Крај слободног тога града,
Са којим „Воз Гористака“
Славно, срећно, сада влада.

Жао нам је, командире,
Жао нам је српски бате,
Кад си славно јунак био
И добио свуд медале.

Што још мало не постоја
У српскоме дивном колу,
Но остави Црну Гору
И витешког Књаз Николу.

Пешина је — стар си био
И био си узону,
Ал' те овет свако жалити,
Што си сада арменицу.

Јер у теби гледали смо
Праву српску јуначину,
Каји по си муке дава
Негда гордом Колашину.

КАМО ОНО СРПСКО СТИЈЕЊЕ?

Камо оно српско стјење
Штао га мили Бранко поје?
Камо они горди Ловћен,
Над синијем морем што је?

Куд се беде и Цетиње,
Дом српскијех соколов?
Боже блази, Боже силни,
Каква с' ова чуда нова?

Гле! снијег је силни пао,
Каква и још било није,
Па што нам горди Ловћен
И Цетиње наше крије!

Скрито из је силни снијег,
Ка' што облик небо скрива,
Па се не зна где Цетиње,
И где Ловћен сад почива!

Боже мили, Боже блази,
Избави нас чуда овог,
И брзо нам Боже дајни
Ти врмени љепшег, новог!

Радоје Црногорац.

КЛЕОПАТРА

Роман од Рајдера Хагарда

превео Д. Ђ.

Глава XXVIII.

Марко Антоније враћа се на Тимонпума код Клеопатре.

Пријед но бјеше свануло дође Хармиона код мене, прича Хармакиа, и отидосмо заједно к дворескоме пристану. Уђосмо у лађу, па отидосмо к острву, на којему бјеше добро утврђена округла кула Тимонпум. Изађосмо на бријег и пођосмо к вратима дворца, у којему бјеше Антоније затворен, и закуцамо на врата. На вратима се отвори један мали прозорчић, који бјеше закован гвозденим шипкама, и на њему показа главу стари евнух и зашита нас што тражимо.

— Ми имамо сажнога посла и желимо да узесмо код Антонија, одговори Хармиона.

— У таквоме случају ви не можете никаква посла, јер мој господин не прима никога: ни мушко, ни женско.

— Али примит ће нас, јер смо му донијели важне гласове. Отиди и кажи му да му је госпоња Хармиона донијела извјешта из војске.

Евнух отиде и брзо се врати.

— Мој господар Антоније жели знати јесу ли добра или рђава извјешта. Ако су рђава он их не жели чути, јер је, у потоње време, пресићен рђвним гласовима.

— Извјешта су и добра и нијесу добра. Отвори робе, ја ћу сама дати одговор твоме господину. Пошто ово изрече пружу кроз прозорчић новчаник, пуна новаца.

— Добро, добро! промрља евнух, узимајући новчаник, времена су тешка, а могу бити и тежа. Кад је лав побјеђен, онда ко ће хранити Шакала? Ајде и предај сама своја извјешта благородноме Антонију, па и ако он посеје тога буде при-

пућен оставити овај тужни двор, ја нећу много марити за то. Ево, врата су од дворца отворена, а ево кудји се иде у салу пирова, у коју сада почива Антоније.

Ми уђосмо у уски пролазак, а евнуха остависмо да затвори врата. Уђосмо у собу, која бјеше доста слабо осветљена. На крају собе бјеше кревет, покривен ћилимима, и на њему лежаше Антоније, који бјеше замота главу у своју тогу.

— Благородни Антоније, рече Хармиона, откриј лице и погледај овамо да ти испричам неке гласове.

Он подиже главу. Лице му бјеше нагрђено од туге. Косе његове, које бјеху од јада прије времена посиједеле, бјеху у беспоредку разбарушене по његовој глави. Лице му бјеше покривено брадом, јер се дуго не бјеше брињао. Ођело му такође бјеше у беспоредку и заваљено. Ни један сиромашак, који проси милостињу на врата храма, није догледао жалосније од њега. Ево до чега је довела Клеопатрина љубав славнога и знаменитога Марка Антонија, некада господара од пола свијета.

— Што тражиш од мене, зашита он Хармиону? Ја желим само једно: погинути у самоћи. Ко је тај, те је дошао да види овога проналага, и од свакога забрављенога, човјека.

— Благородни Антоније! Ово је онај знаменити лекар Олимпиј, о којему си ти много слушао. Он умје добро и прорицати. Клеопатра, која се стара о твоме добру, и ако ти више за њу не марши, послала га је к тебе да ти буде од помоћи у твојој невољи.

— Зар може тај твој лекар ублажити такву несрећу, као што је моја? Зар његовим лекарјима може ми повратити моје лађе, част и задовољство? Не, па за то ми није потребан, и нека иде; а ти причај што имаш причати. Говори брже!

*) Савезник Хармакиа — једно је исто лице.

ни, сва Јевропа — без Русије, којој је то најдешње вријеме. За јужне крајеве, за Француску, Италију, Шпанију, то је толика невоља, да је потпуно оправдано говорити о томе у политичком чланку. И ако није прилика да може бити отуда непосредних политичких посљедака, ипак се таким временом лако могу смести и многи државни послови, многе приправе и спреме, те се тако изјаловити многе тврде намјере. А може се десити, да невидован снјег и студен унутр судбину читавих народа читавог свијета неочекиваним правцем. Сјетимо се само год 1812, кад је прерана зима, уз необично јунаштво руско, спасла Русију од мача Бонапартина.

Није шала: у Риму, у Напољу пао велики снјег, па стоји, не толико се. Сва Шпанија — све провинције, јавља Мадрид — смрзла се од зиме, народ ништи од муке никад немучене. Француска креће милионе, да заклопи спротиву од навале мрза и снјјега. Па што ће тек бити, кад навали југ, па се те велике гомиле снјјега стану топити, те набујају воде и потоне села и градове! Боже сахраи!

* * *

Полазак Тесарева брата и, по прилици, наслѣдника, надвојводе Фердинанда д'Есте у Петроград, гдје ће бити Царев гост, схвата се на све стране као догађај од политичког значаја. Особито ће се много запазити изјава „Новога Времена“, да ће млади надвојвода бити гост и цијелог руског друштва, које се спрема да га највердије дочека. И ако још није службено и свечано објављено народима Тесаревине, да је старијем сину Карла Лудвика намијењена царева круна аустријска и круна св. Стевана, ако преживи свога стрица, сада сретно владајућега Тесара Франца Јосифа I, ипак се о томе толико писало по новинама, да би се већ морало порећи, кад не би било у ствари тако.

Можда не бисмо толико ни пријавили политичког значаја руском путу младог брата Тесарева, да нас није на то привођело тумачење полуслужбеног органа Тесареве владе, како нам је из Беча брзојављено. Ту се вели, да то није ништа невидовно, да се то давно има на уму, јер млади надвојвода још није имао прилике поклонити се руском Цару; по сад се зато мора похитати с тим, што је вријеме да се врати посјета коју је руски Царевини учинио бечком двору.

Може бит да је Кандиде побједио Октавијана? Каж ми да је то истина, па ћу ти даровати једну цијелу област. А ако докажеш да је Октавијан умро, дароваћу ти још к томе двадесет хиљада сестерија (**). Говори! Али не, немој причати; јер се бојим од твога причања, као што се до сада ни од чега на свијету нијесам бојао! Да нијесу збиља кола ереће промијенила свој правац, те је и Кандиде постао побједитељем? Је ли тако? Збори брже, јер не могу више чекати.

— О, благородни Антоније, рече Хармонија, наоружај се триљевом и јунашством, па послушај добро ово што ћу ти причати: Кандиде већ је у Александрију. Он је утека с бојнога поља и сам је доша да донесе о томе извјешће. Цијелих осам дана чекали су његови легиони да међу њима дође Антоније, па да их води к славним побједама, као некада, па због тога нијесу хтели примати понуде Цезарових посланика. После неки гласови донесе извјешће да си ти побјега к Тенерису код Клеопатре. Тога првога гласовишу легиони прогласише за варалицу и лажова и добро га истукоше. Али тај глас рјетијаше све више и више, док се сва војска не увјери у истинитост истог. Пошто се утврдише такви гласови, војсковође изјавише покориност Цезару, а ти знаш да и војска иде за војсковођама. Али ни то није све. Твоји савезници Боку африкански, Тарковидиот клински, Митридат комагенски, Адалах тракијски, Филаделф пафлагонски, Архелад канадокски, Ирод јудејски, Аминт галатски, Полемон повтиски и Малх арапски — сви су утекли и заповијели својим војводама да бјеже за њима. Посланици њихови већ траже Октавијанову милост.

— Ах, јеси ли већ свршила твоје

Које се тако говори? Јели тај објашњај намијењен више за домаће потребе или за иностранство? Зна се да у Аустро-Угарској имају многи елементи који су противни сваком приближењу к Русији; у Угарској су ти елементи на влади, или бар око владе, а ни у Бечу нијесу безвластни око државне управе. Но како је Аустро-Угарска уставна монархија, владалац неће ништа учинити чему би се могао придавати политички значај, а да се прије о томе не договори са својим савјетницима, са владама источне и западне половине своје царевине. За то се не може доцетити, да оно објашњење надвојводина пута ваља да утисна какве домаће сумње или плашње. Но је запато то тумачење намијењено сасвим иностранству. У тој прилици, а и у другој другој, имају у Јевропи два иностранства: тројни савез и његове, да речемо, супарнице, Русија и Француска. Русији оно објашњење не може никак бити намијењено — још мање Француској — јер нити има Русија разлога некако га, а још мање Аустрија давати га. Но Аустро-Угарска је члан тројног савеза, те је по прилици била потреба објаснити надвојводина пут савезницама, Немачкој и Италији, управо народу и јавном мишљењу тамошњем, јер владама се то чини повјерљивијим начином. Тако то објашњење није ништа друго до правдање, према Берлину и Риму, а тамо ће се ваља примити онако како је мишљено и — речено.

У даља пагађања нећемо се за сад упуштати, док нам не дођу листови из Тесаревине и из области њених савезница, којима је више стало до познања правог значаја тога пута.

ДОПИСИ.

Бар, 29 децембра 1890. — Прије краткога времена остави нас г. Др. Петковић, који је доста времена овђе боравио као лекар, а од кад нас је он оставио, неколико пута походио нас је г. Др. Вождар Перацић, млади ербин из бокешког Приморја, који је баш ове године свршио медицинске науке на Бечком свеучилишту. Др. Перацић, као што прије рекох, долазио је неколико пута на позив болесника и може се истинито казати да је на задовољство и корист својих болесника и као лекар а још више као човјек, који у најтежим мукама зна окривити и улити потпуно наду изнемоглом болеснику, те се и он навијек задовољан враћао својој кући, гдје је дошао да проведе кратко вријеме. Ни рђаво вријеме, ни далеки пут не могу зауставити Др. Перацића, да не дође

гракање, врапо у науковим перима, или ћеш још продужавати? запита несрећни човјек Хармонију, и маче руке са свога блиједога и увенулога лица. Говори још и рече да је царица мисирска умрла у свему сјају своје љепоте. Рече да је Октавијан већ улега у ушће Канона и да су се сви ђаволи из пакла подигли под предвођењем умрлог Цидерона, да огласе свијету над Марка Антонија. Да, прикупи све могуће несреће, које могу уништити човјека, који се је до овога часа наодио на величанствену вивину, и изасио их на сједу главу свога којега, по твојој великодушности доброту, још називаш „благородним Антонијем.“

— Не знам што више причати гогнодне мој, ја сам свршила.

— Зар тако? И ја сам такође свршила, и потпуно сам свршила! Све је свршено и ево какав се печат меће на тај свршетак. Тад Антоније узме мач свој и обаше да се убије; али ја придох к њему, прича Хармакиз, и задржах му руку. Мене не бјеше мило да тако брзо сврши свој живот, јер би, у таквом случају, Клеопатра заклучила мир с Октавијаном, који је више жељео погинути Антонијевој, него погинути Мисира.

— Зар си полудео Антоније? Збиља изгледа као да си ти странљивац! завика Хармонија. Ти обеш да себе изјавиш од несрећа, а своју другарицу и савезницу, да оставиш саму да поднесе све несреће.

— А зашто не женска глава? Клеопатра неће дуго остати у самоћи. К њој ће се придружити Цезар Октавијан, који љуби љепоте женскије, и ако изгледа тако ладнокриван; а Клеопатра је још љепша. Примавши се овамо Олимпије. Ти си ме задржао од самоубиства, па нека ме сад твоја мудрост научи што ћу чинити. Каж ми, морам ли се покорити Цезару. Морам ли ја, Триумфир, који сам два пута био консулом; који сам некада био неограничени господар од свега Истока, морам ли, питај те, или за побједоносном војском

у свакоје доба; за што је није задобио љубав овдашњег становништва, а особито изљачених болесника, који у њему сматрају свога избавитеља. Жали боже само што је г. Доктор прилично удаљен од нас, те не може нас често полагати, а није ни обвезан.

Ово ми наведох г. Уреднице, знајући да ће наћи мјесто у вашем листу истинита похвала и заслуга свакога поштенога човјека, а особито младога Србина — ма од куда био.

Франо Петковић.

Бар, 8 Јануара. — (Наредба о сађењу у. — Избор кмета и помоћника.) Овије дана пред овдашњим народом прочитана је наредба Министра унутрашњих дјела Г. Божа Петровића о сађењу лоза и маслина; разумјевши народ како се наш Витешки Господар очински брине и стара за напредак свога народа, свакоме је од радости заграло срце и народ је из три пута уклесао „Живио!“

6 Јануара ове године, по наредби г. гувернера војводе Сима Поповића овдашња општина изабрала је главног кмета и осам му помоћника и то на овај начин:

Од стране варошке управе издат је сваком домаћину по један биљет и казато му је да је слободан*) својевољно изабрати кмета и осам му помоћника, па да им он сам забиљежи имена на тај биљет и упећељу на три уре пред подне преда у суд. До речене уре свак је предао свој биљет; онда окр. кап. Зејнел-бег са својим секретаром и варошки управитељ г. Васил Дабановић прегледали су редом биљете и забиљежило се ко је за кога гласао, јер неки су гласали за једнога опет други за другога кмета и пошто је за г. Зефу Дебелића 117 (сто и седамнаест) гласова било више, онда је он постао главни кмет, а за осам му помоћника за које је било више гласова, именовати су: 1 Глиго Дабановић 2. Васил Ратковић 3 Тушо Гератовић 4 Петар Демитровић 5 Марко Бураши 6 Емро Дивановић 7 Мусто Лакуница 8 Махмут Боловић из Зелева.

Карађузовић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 11 Јануара.

(Из двора.) Његово Височанство, наш Господар и Књаз, налази се још у Кану, у јужној Француској, гдје је ободио Нег. Импер. Височ. Књаз Александар Георгијевић, који је већ са свим на боље. И тамо је пао велики снјег, какова најстарији људи не памте. Господар је, хвала Богу, потпуно здрав.

Његова Свјетлост Књаз Нашлѣдник пошао је у суботу на Ријеку оклен се вратио у сриједу по подне.

Г. Аргиропуло нар. руски мин-

*) Најсретнији смо кад имамо слободу. Карађузовић.

коцијом по улицама Рима, по којима сам некада са највећим слављем пролазио у триумфу?

— Не, господару! одговори ја. Ако се покориш, онда си самога себе тијем осудио на погинутије. Цијелу прошлу ноћ питао сам Судбину за тебе, и ево што ми је она казала: Кад те твоја звијезда примакне Цезаревој звијезди, онда твоја помирци и сасвијем је нестане; а кад се твоја звијезда одмакне од Цезареве, онда се она засја, не мање од Октавијанове звијезде, и изгледа тако величанствена као и његова. Није још све погинуло. Док имаш један дио у рукама можеш се надати да ћеш повратити и цијелу. Још није изгубљена нада да можеш одржати Мисир у твојим рукама. Скупи нову војску, па ће Цезар сам одступити. Он није још пред вратима Александрије, још је могуће побједити га. Због потоњијех несрећа ти си се разболело, па си изгубио и здрави расудак, те не можеш о стварима паметно расуђавати. Ево, ја сам донио неко пиће које ће те излјечити. Ја сам врло добро познат и са медицинском науком. — Тада му показах једну стакленицу са љекаријом.

— Ти збориш о некаком пићу, лекару? То ће бити отров, а ти си убица, којег је послала вјерозломна јегинџанка да ме отрује, и да се таквим начином набави од мене слд, кад јој више не могу бити користан. Она би драговољно послала главу Антонијевој за јемство мира Цезару. То би она учинила, и ако сам ради не изгубио све на овоме свијету. Али дај ми то пиће! И купим се богом Бахусом да ћу га исказити до потоне кањџице; па кад би то био и смртоносни напиток!

— А, није ово отров благородни Антоније, и ја нијесам убица. Погледај овамо, па виђи да ћу га окупати ја сам. Тада доватих чудотворни напиток, који је у себи ту силу имао да распаљује огањ у човјеким жилама.

стар отиутовао је у Оцињ дан пријед великог снјјега.

(Г. проф. Ш. Пиге) вратио се па Цетиње на Јован дан по подне, управо кад му се нико није надао. Јер, и ако се знало да је кренуо из Котора у суботу у јутру, ипак нико није мислио, да ће се који путник усудити по овом нечувеном снјјегу преко луте Буковице. Од Котора до Цетиња путовао је три дана, мјесто шест часова. Од Његуша до Цетиња ходио је два дана, пртећи снјјег до рамена. Разумије се да није могао проћи сам, по суцини пртину четрдесет младих Његуша до Чекања (хапа поца Пера), а отолен до Цетиња десетак Реклића. Г. Пиге се дивно прегалаштву тијех соколова у тако мучном послу, те вели да нема таквијех на свијету. Да су му то причали, рече, не би вјеровао, а сад је гледао својим очима. Ни чувени путнички вођи на Мопблал, вични томе послу, не бику се могли мјерити с нашијем Његушима. Кад тако говори Женељанин, подгорани највишег брјјега у Јевропи, тада се ваистину може вјеровати.

По молби Г. Пигета јављамо овдје његову најусрднију захвалу свој господи, пријатељима и знацима, који су ублажили његову тугу изјавама свога сажаљења.

У читуљу доносимо кратки преглед живота и рада пок. Мојсија Пигета.

(Св. Савска Бесједа) Читавице Цетињске одгаја се због онеднег стања, у коме се налазимо од снјјега. Из истог узрока морају ове године изостати и остале св. Савске свечаности.

(Студен.) Јутрос 12 Јануара у 7 часова била је температура испод нуле: 23.5° С.

УМЈЕТНОСТ.

„БАЛКАНСКА ЦАРИЦА“.

(Исправка.) Од Г. Дионисија де Сарио С. Ђорђо, до сад јединог познатог музичког плустратора „Балканске Царице“, примили смо, из Котора, писмо, које се тиче наше билешке у првом броју од ове године, о некој новој опери „Балканск ј Царици“, по „Московским Вједомостима“. Ми ћемо овдје изијети из тог писма она мјеста, која нам се чине да су намије-

— Дај ми, лекару, то пиће овамо. У часовима очајања људи бивају јунаци већи, него што су били некада. Ево како се није! За бога што се ово догоди са мном? Ово пиће има чудотворну силу лекавну. Све се туге разлекеше испред мене; а цијет ваде поче прорастати усред празнога ерца мојега. Ја сам опет онај први Антоније; опет видим ће се блистају коља мојијех војника. Чујем поздраве онијех, који иду у среташе својему омљеному Антонију. Видим како, у војничкоме ођељу, опет прегледам редове мојих војника. Још има наде! има је још! Још могу доживјети да видим Цезара без побједоноснога вијенца, а вјенчаногом прапником ерамоте нестида.

— Да, узвикну Хармонија, — још има наде, ако ти будеш јуначан. О, господару! врне се с нама у загрљај твоје љубазне Клеопатре. Цијеле ноћи она лежи у своме кресту, и све тугује за тобом, о Антоније!

— Ајдемо, ајдемо! и нека се постигнем, што сам се посумњао у њему искрености. Робе, допесни ми воде и пурпурну одежу, јер овако не могу изаћи пред лицем Клеопатриним.

Таквим начином врнуемо опет Антонија код Клеопатре да их тако лакше ободимо погубимо. Уведосмо га у Алабастроу салу и у собу, у коју Клеопатра попијаше. Косе њене бјеху у безпореку, разбачене по њеноме лицу, а из очих поточом се линаху сузе жалосније.

— О, царице Мисирека, завика Антоније, — ево ме, ја сам опет код тебе.

Тад она устаде с кревета.

— А, оће си о мој драгане! прошапута она. Тако опет смо заједно, и опет је све добро. Оди овамо и изборави у моме загрљају све твоје несреће, и обрати у радост моје невоље. О, Антоније! док нам је остала љубав ми све имамо!

И она му паде на прси и поче га обасипати пољупцима својим.

**) Двадесет хиљада сестерија то је био један милион и дејести хиљада сестерија.

њена јавности. Писмо гласи (у пријеву, писато је италијански)

Поштовани г. уредниче,

Допустите ми замолити помоћ вашег цијелих листа, да поречем један неистинити глас (по прилици некогличну погрешку), што га је „Нова Сл. Преса“. „Narodni List“ па и „Глас Црногорца“ пренио из „Московских Вједомости“. (Пренијели су га и многи други страни и готово сви српски и хрватски листови. Ур. Гл. Црп.). За шта ви бисте најбоље могли знати како ствар стоји, пошто сте у бр. 29 овога листа од 14 јула 1890 објавили мој оглас о штампању моје композиције „Балканска Царица“ (по претходном допуштењу Његова Височанства Кијаза). Ви сте то учинили, по прилици, што сте знали да ми је Његов Височанство Кијаз Никола I изволио допустити да ставим у музику Његову драму, и да је издам на јавност, па што је чуо неке комате те композиције, која су се Његовој Милости много свидјела. Но Н. В. Кијаз Никола, у великој племенитости и умјетничкој свијести свога срца (nel Suo cuore nobilissimo d'artista) не би могао немилостиво порушити мој трогодишњи труд и моју највишу паду у будућност, допустивши другоме да стави у музику Његову драму; јер без допуштења Његова Височанства не би се нико смيو огријешити о књижевну својину једнога Владарца, тим мање што је то дјело штампано само у 1000 примјерака, од којих је сваки назначен својим бројем.

Што је до моје музике, смјерност ми допушта само толико рећи, да многи људи вјешти музици суде, да је вриједна свога либрета и јавности. Брзо ћу имати част приказати Његову Височанству Кијазу један примјерак Његове драме у музику стављене. За бесједу (L'Accademia), коју друштво „Јединство“ на Савин дан приређује у дворани овдашње Читаонице, свираће оркестар прелудију к Чину I „Балканске Царице“ и једна госпођица цјеваће Даничину арију „У далеком Дренопољу“.

Погрешка у којој су се нашле „Московске Вједомости“, могла је постати овако: Чуле су, бог зна од кога, име неког новог маистра, а то ће, по прилици, бити моје рођено. Ништа није лакше, но да се име Dionisio de Sarno San Giorgio ократи (и мало промијени) у D. Giorgis, које, само са промјеном задњег слова, из о у s, изгледа грчки.

Па тек опера у Биограду! Да Бог да! Нико се не би радовао више од мене, да у Биограду постане позоришта за музику. Но за сад, трпеп спасен; биоградска опера застала се само у машти кронисте „Московске Вједомости“.

Молећи вас, да према томе исправите вашу биљешку, остајем с поштовањем ваш

Dionisio de Sarno San Giorgio.

У Котору, 16 (4) јануара 1891.

Мишљасмо да ће најзгоднија исправка бити објава тога писма, и уздамо се да ће се Г. Д. С. Борђо тим задовољити.

ДРУШТВА И ЗАДУЖБИНЕ.

Примилисмо статуте „друштва за потпомагање сиромашних Срба ђака на великим школама у Бечу“, уз ово писмо:

Поштом Господине!

Сваки који иоле прати живот човјечанства, цијени снагу појединог народа по степену образованости његове, она је мјерило умног и материјалног развјетка народног у борби за опстанак, крмило у бурни живота.

Та непобитна истина стекла је у српскоме народу свога присталицу; тежња његова за образовањем свијех синова према захтјевима данашњег времена јасан је доказ томе. Досадања дјела његова у погледу унапређења образованости — број његових завлада и задужбина — дику га на највиши ступањ напредне свијести.

Излишно би било спомињати број славних и заслужних Срба, чија је слава плод једино те свијести нашега народа.

Али поред свега тога добра има једна невоља, која је на штрб потпуном напредку,

убијајући душевно и физично многу младу снагу, узданицу народа. Та је невоља — материјална оскудица.

Многима је од вас познато, с каквим неприликама и сметњама има да се бори сиромаш ђак у крилу своје мајке домовине, па замислите, како тек мора бити ономе у леденом загрљају туђему! — Доста је младих Срба на овдашњим великим школама, који да задовоље недољиву тежњу за науком и бољитком свога народа, спремају се за будући живот уз млату материјалну потпору, борећи се са том страним немани. Очајна је та борба, у којој најзад многи подлегне — морално или физично. Учита и бринути се за свакидашњи хлеб тешки задатак и ретак је јунак, који је савлада.

Та невоља наше браће пробудила нас је на овај корак. Основасмо „Друштво за потпомагање сиромашних Срба ђака на великим школама у Бечу“ купећи прилоге на ту племениту циљ.

Свакоме је познато српско родољубље и кад се тиме већер пожртвовања; с тога се обраћамо овим на вас, браћо и сестре, у којима куца срце за добро браће и народа, да нам помогнете у овоме подухвату прила гањем и купењем прилога. — Сваки најмањи дарак примаће се захвалношћу и објавити у нашим листовима, и ваља га слати на адресу:

Serbischer Studenten Unterstützungsverein Wien, I Universität.

У Бечу, 10 (22) новембра 1890.

За одбор

М. Г р а ц и њ,

благајник.

Ч И Т У Љ А.

(Домаћа.)

+

ГРУЈИЦА ПОНОВ КУСОВАЦ.

(Дошле Гл. Црп.)

Љуботињ, 25 децембра.

На 20 децембра 1890 г. поселије дуго боловања у 92-гој години умрије дивни старац Грујица Попов Кусовац.

Грујица је познат као добар јунак и поштен човјек, који је доста добра, а и зла проживио у своје 92 године живовања. Овај дивни старина имао је три сина, који су јунаштвом и чојством заслужили, те су били онште љубљени и одликовати од својих Господара.

Његов најстарији син био је поп Јоко, који је био награђен за своје јунаштво и вјерност од блаженопочившег Кијаза Данила I. титулом Сердара Љуботињског и одличним орденима. Он је у 35 година свога живота 20 јула 1863 г. умрљо. Други његов син био је поп Машо који је као познати јунак погинуо у Фундију, у 56 години свога живота, (на 2 августа 1876 г.). Трећи је његов син сердар Шкрљо, који је послје смрти свога најстаријег брата, за своје јунаштво и заслуге награђен од Његовог Височанства сребрно вјладајућег Господара и Кијаза Николе I. титулом сердара и командира Љуботињског.

При погребу покојног Грујице на 22 децембра, било се скупило много народа од цијело ријечке нахије, да заслужном старцу приступи са потоњим пјелованијем. При погребу говорили је часни свештеник Илија Капачић скромно надгробно слово о животу покојног Грујице.

Покојни Грујица доста је добра доживио, особито што је доживио и видио онаква три сина, а много је зла преживио, изгубив онаква два сина, који су били тек настали, али на Грујицу није могао нико ништа познати, почем је он вазда био веселе нарави и често је говорио: „Ја сам срећан, што сам имао такве синове, да буду на корист своје отачаству и Господару и да знаду за њих људи, но тешко томе за кога се не зна, не вриједи што се рађао“.

Описати живот покојног Грујице и његових синова немогуће је на овом мјесту, а ко буде о њима писано имаће што уврстити, што је лично Црногорцима познато.

Дивни старче, лака ти црна земља и вјечити спомен.

Н. Д.

(Страна.)

+

АРХИЈЕПИСКОП ХЕРСОНСКИ И ОДЕСКИ

НИКАНОР.

Лучше имя доброе,

нежели богатство многое.

Прич. Солом. гл. 22.

Ових дана добили смо тужну вијест из Одесе, да се послје дужег боловања престао 27 пр. м. и године високоучени митроносац Архиепископ одески Никанор, који је цео живот свој посветио био црквеној књижевности, у којој се огледа богата натура рускога богослова и прва величина његове душе, те је у покојнику

православна наша црква једнога од најревноснијих и најтрудољубивијих дјелатеља винограда Господњег изгубила.

Покојник је био родом из Мигилевске губерније, он је у мјесту својега рођења почетну школу изучавао, те је послје у духовну семинарију ступио свршивши исту са успјехом, а доцније духовну Академију у Петрограду, гдје се показао његов генијални дух у свима грамама дубокога црквенога разумјевања. 1850 год. ступио је у монашески чин, а 1852 г. добио је ете пен „Магистра Богословије“. Никанор је као трудољубива ичела још с првих година достојно одговарало своме светоме позиву, те је 1856 г. произведен за Архимандрита, коме је била повјерена дужност ректора, у ришкој, саратовској и полоцкој духовној семинарији, а 1868 и 1871 год. био је ректор казанске духовне академије, те је одликован са дубоког богословског образовања називом „доктора богословије“. Године 1871 произведен је за Епископа александрјевске епархије, те је ту жаром генајелске истине подрђивао хришћанска срца повјерене му духовне пастве, сачинивши три богословско-филозофске књиге под називом: „Позитивна филозофија и духовно наше биће“, у којима се огледа богатство и величина његове душе, те је на скоро произведен 1886 год. за Архиепископа херсонскога и одескога, као велики учитељ и зналац Христове науке.

Пошљедњијех година Архиепископ Никанор особито је пажљиво обраћао на распрострање духовне просвјете у подручној му епархији, подижући при парохијалним црквама основне школе, за подрђивање и распростирање морално-религиозних осјећаја, у чему је јако успио. Он се неуморно трудио и противу катајнога ровања шундиста и других секта које могаху слабоумне занјети, те од Архиепископа Никанора као од поноснога и смјелога лава зазираху и бојаху се.

Да је уредно љубио Црну Гору, показао је својим гостољубљем што је са кијевске свечаности 1888 године дошаошега у Одесу Митрополита црногорскога Митрофана, као многог госта код себе прикио, давши нам читаво одјељење свога архијерејскога двора, гдје смо најсрдније, као у рођеној својој земљи код високоученога Никанора читави мјесец дана као Црногорци били угошћени.

Преосвештени Никанор желећи одати своје високо уважење Митрополиту црногорском, своме драгоме и миломе госту, молио га је да удостоји грађане одеске своје велике милости, да одслужи архијерејску службу у недељу 31 јула у Спасо-преображенски Сабор, те се је високо-преосвештени Митрополит жељи Никанора и грађана одеских одозвао и одслужио службу са одеским протојерејима: Арсенијем Лебединцевим, Гаврилом Селецким, Григоријем Наљмином, Михајлом Занољеним и Михајлом Јуркевичем, и оцем архимандритом Инокентијем из Безукова манастира, који бијаше дошао као гост Преосвештенога Никанора и у исто вријеме да се поклати Митрополиту црногорском. Саборна црква била је препуна побожника који слушаху свете благослове и молитве Митрополита црногорскога. При изласку своме из храма давао је благослов побожним Одесанима, који су са највећом побожности приступали и благослов примали.

Истог дана на 3 часа по подне дават је свечани објед у част два Митрополита: црногорскога Митрофана и кијевскога Платона, при коме је било већином свештенство одеско гдје су здравиче говорене у част оба Митрополита и братскога народа црногорског.

При посвештеноме оићењу много је покојни Никанор расчитивао о Црној Гори, те је у више пута изговорио: „Ја очењљубаю православниј вјерниј народ чрногорски“, доказујући да је вазда тежње помоћи при нуждама братскога народа са „Благотворним Славјанским Општеством“ у Одесу.

Виљежи ово као незаборавну успомену, не можемо а да не изјавимо своје дубоко саучење при непакидимоме губитку свете православне руске цркве, јер већ нема међу нама познатога онога великога проповједника, који способан бијаше да све стране мрак да разгони, а да као сјајно сунце и велики богослов свијетли на пространоме пољу хришћанске истине, те му и ми, свештенство цетињске митрополије, одајемо пошртити спомен, молећи Свемогућег да му дарује вјечити покој и рајско насеље.

Слава имену твоме бесмртни Никаноре!

Цетиње, 10 јануара 1891.

Протојакон Митрополије:

Филип Радичевић.

+

Г. МОЈСИЈЕ ПИГЕ

род. 1822, † 31 децембра (по нов.) 1890.

Син швајцарски, особито женеваки, па и многи други швајцарски љетоци, као „Le Temps“ довијели су бљеће помене по

смрти Г. Мојсија Пигета. Из твјех помена видимо ово:

Г. Мојсије Пиге учио је науке у класичкој академији женевакој, за тим у Хајделбергу. Испрва се био посветио настави, те је добио професуру историје на гимназији у Женеви. Тада је за своје ученике саставио удбеник римских старина, који се особито спомиње у „Le Temps“ као много позната књига. Брзо је постао надзорником школа у Кантону и тада су га изнјеле на глас његове слободоумне идеје, којима је постајао све чувенији у великом покрету који захватало малу републику, све од године 1846-е. Он је сасвим примио начела познатог женеваког родољуба Демеа Фази и пристао је уз његову странку од почетка свог политичког рада. Повјерење народа поставило га је на власт год. 1856. У државном савјету био је прво министар полиције па просвјете, све докле га победа конзервативне странке није потнела са јавног бојишта. За тим је покренуо и с успјехом уређивао лист „La Suisse Radicale“. Год. 1872 постао је Chancelier de l'Etat de Genève и остао је на томе мјесту шест година. Иза тога није се више бавио политиком. Био је више година и народни посланик.

Све новине, без разлике странке, испратили су покојника топлијем похвалом његових ријетких врлина, па и сами непријатељи морали су признати отвореност и мупку искреносте којом је покојник бранио своје увјерење у јавности.

Како ј покојник био уважен међу својим суграђанима, види се најбоље из ове успомене коју биљежи „La Tribune de Genève“:

Скорашња смрт Г. Мојсија Пигета, некадашњег државног савјетника у Женеви, сјећа нас на једну лијепу ријеч, која је тада, има томе неких тридест година, пшла од уста до уста у нашем граду. Поштованом покојнику бјеху тада другови на влади: Collart, Campéris, Carteret, Cambessédés, Chenevière и Chauvet. Тада је народ рекао, да је au pouvoir un seul homme sensé (sans e), M. Pignet (да је на влади само један разуман човјек, Г. Пиге.)

+

ДР. АНТОНИЈЕ БАЈАМОНТИ

б. градоначелник спљецки.

На 2 (14) текућег јануара примили смо тужну вијест из Сплета, да се тог дана престао чувени спљецки родољуб др. Антоније Бајамонти.

Др. Бајамонти изучио је медицинске науке и добио диплому докторства на универзитету у Падови, за времена аустријске владавине. И ако је био доста добар лекар, Бајамонти се кратко вријеме с љекарством занимао — тражио је и нашао друго поље, да својим суграђанима од користи буде, а своме отачаству на дикку понос!

Бајамонти био је племенити и честити син града Сплета — први спљецки грађанин!

Из слободне народне воље, још у почетку народног покрета у Далмацији, Сплешани га изабраше својим градоначелником, коју је дужност он најсавјесније вршио близу четврт вијека. Кад је Бајамонти дошао на управу града Сплета, Сплет је био просто занемарено и неуређено велико село. Сва уредба оне данас предријене вароши, све велике и најлепше зграде што данас красе град Сплет, монументално позориште које је зликовачка рука у мају мјесecu 1882 године саждала, гас којим је Сплет освијетљен, жељезница, велика лука за спљецке бродове, водовод и све остало што лијепи и нитоми град Сплет успоређује са свијетским варошима; на пошљетку, ако је Сплет од зануштеног села постао најлепша варош на нашем Приморју, све то Сплешани дугују своме Бајамонту.

Др. Бајамонти заступао је град Сплет више година; и на царевинском вијећу у Бечу и на далиматинском сабору у Задру. И ако је др. Бајамонти италијанац рођен и узгојен, оно ипак морамо му признати, да је он вазда и на сваком мјесту све своје силе употребио на добробит и благостање свога Сплета: родио се, живио је и умрљо је, чинећи добра својим суграђанима.

Бајамонти је први дао народни правац основним школама у спљецкоме предграђу и у свој спљецкој општини; за времена Бајамонтијеве управе, понаређене су основне школе у подручју цијеле простране спљецке општине.

Истина, да је др. Бајамонти био заклет непријатељ уједињења Далмације са Хрватском, не за то што је мрзио хрватски народ, него управљао то, што му се чинило, да је уједињење штетно по Далмацију.

Да ли је др. Бајамонти право имао, ми нећемо пресуђивати. Српство и српски народ љубио је др. Бајамонти свим жаром своје племените душе, зато и она његова парека: „Serbo domani, Croato nisi“ (Србин сјутра, Хрват нијес).

Да ли је Бајамонти, својешем Далмације с Босном, Херцеговином и другим српским покрајинама на балканском полуострву, бољу будућност своје Спљету прорицао, свједочи она алегорична фигура на монументалној чешми у Спљету (Бајамонтијево дјело), која упртим претом спљешанима показује: у истоку вам је спас!

Отрагу 20 година, Бајамонти је предавао у бечком парламенту и задарском сабору грађу жељезне пруге: Спљет—Сарајево—Биоград.

Често пута чули смо Бајамонтија говорити: „Ако је Далматинцима, код свог мајчиног језика, потребит и други културни језик — а увјерен сам да јест — онда је нама Далматинцима најудесенији италијански језик, којег сви изображенији Далматинци добро познају и њим се у јавноме саобраћају служе; али нашу учку ћеду треба мајчиним језиком узгајати“.

Бајамонти, од свог рођења до своје смрти, био је вазда најомиљенија спљешка личност, што му је стварало јавних и тајних непријатеља. Тежаци спљешки звали су др. Бајамонтија својим оцем! Због либералних начела др. Бајамонтија, десетак година томе назад, влада далматинска распустила је општинско спљешко вијеће и Бајамонтија свргла са градоначалничке части. Али популаритет који је Бајамонти у спљешком народу уживао за времена свог начелниковања у спљешкој општини, тај не само што његовим отступом из општине није му помакао, него се је усугручио. И зато онај величанствени спровод, којег Спљет, прије Бајамонтијеве смрти, није упамтио.

Ко да изброји непроценива добра која је Бајамонти Спљету и спљешком народу починио? Ми заиста не можемо, а и простор листа нам не допушта. Рећићемо само, да из чисте српске душе жалимо прерану смрт др. Бајамонтија, тог честитог спљешког родољуба.

Бајамонти гојино је италијанска политичка начела, није био Србин; али кад се људи буду цијенили по својим врлинама, изаслугама, безразлике вјере, политичке партије и народности којој припадају, запета ће историја града Спљета убљежит име др. Антоњије Бајамонти — на првој страници. Међутијем буди му лака нитом спљешка земља! В. Д.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

БЕРЛИН, 5 јан. — Царевинска скупштина (Reichstag) одбила је, са 210 против 106 гласова, приједлог Рихтенов, да се смањи парина на шеницу.

БИОГРАД, 5 јан. — Од Савинадне настаће у унутрашњем жељезничком саобраћају, без пролазних возова, нови много јестивији пјеник за путнике и робу.

БУКУРЕШТ, 5 јан. — Краљ Карол, одговарајући на честитке о новој години, рече, да жели у овој години мир, тишину и слогу, како би народ могао, као једна велика сложна породица, прославити 25-у обљетницу његове владе.

БЕЧ, 7 јануара. — Садулах наша посланик турки синоћ умрљо.

ЦАРИГРАД, 7 јануара. — О јерменском божићу Султан помиловао 89 Јермена, од којих 76 одмах на слободу пуштено.

ПЕТРОГРАД, 7 јануара. — „Нивалид“ јавља, како је влада наредила, да се саставе још три батаљона пјешадије, два за Звијерце, један за Ковно.

БЕЧ, 7 јануара. — Арцидука Франко Фердинанд Есте кренуће почетком фебруара у Петроград, да походи царску породицу. Овом посјетом вели „Фремденблат“ не само да се враћа потоња посјета Царевинева у Бечу, него се већ прије тога имала намјера дати Арцидуци прилику да се представи Њиховијем Величанствима.

ПЕТРОГРАД, 7 јануара. — Руске „Петроградске Новине“ истичу, како је апелациони суд париски у потпуно погрешку што је ослободио Лабријера који је помогао Подлевском

да побјегне. То би могло охрабрити бунтовнике.

ЦАРИГРАД, 7 јануара. — Очекује се сваки час да се прогласи правда Султанова о повластицама вассалског патријарха.

ЛОНДОН, 9 јануара. — Више бродова ратне квадре енглеске у Великом Океану кренуло је у Чили.

ПАРИЗ, 9 јануара. — Комора је дозволила кредит од 4 милиона за становнике Шампањске који страдају од зиме. И сенат је одобрио тај кредит.

МАДРИД, 9 јануара. — Невоља је у свијем провинцијама због луте зиме.

БЕЧ, 9 јануара. — „Полит. Корресп.“ има допис из Петрограда, у којем се повија вијест, да ће Моренхајм бити позват из Париза. Вели се даће у тој допису, да би Русија само онда склопила са Француском савез, кад би средњејевропске сачезне силе напустиле своје данашње мирољубиво држање.

ПАРИЗ, 9 јануара. — Фрејсине оздравно. Влада шаље ратне бродове у Чили.

БЕЧ, 10 јануара. — Нигра је јуче предао Арцидуки Фердинанду Есте оковратник Ануцијадје.

РИМ, 10 јануара. — Пана је јуче легао у постељу слаб, али се данас дигао.

ПЕТРОГРАД, 10 јануара. — Први пут ове године уништиће се три зајма источна. Листови симпатично прихватају скору долазак Фердинанда Есте. „Новое Время“ вели, да ће Арцидука бити гост цијелог друштва руског.

ПАРИЗ, 10 јануара. — У врховном вијећу колонијални секретар Етијен препоручио топло да се састављају велика трговачка друштва за Судан и Конго попут другијех држава.

СРИЈЕДАЦ, 11 јануара. — На захтјев Русије оменуто је влада сриједачка подслужбено, да се многи руски ускоци, осуђени због атентата и других злочина, налазе по Букарској под окрљем власти. Владина кругови увјеравају, да те жалбе нијесу тачне и влада ће у свом одговору то доказати.

БИОГРАД, 11 јан. — Говори се, да је Краљица Наталија изјавила пред својим пријатељима, да је одлучила одселити се ове године у иностранство.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Никшић, 24 децембра

Промет домаћих производа у Црној Гори.

На данашњем пазару биле су разпој трговини цијене ове:

Волови сума 150 кила 50 до 60 фор. — Краве од 110 кила 20 до 26 ф. — Брави од 15 кила ф. 3. до 7 40. — Рурметин 1 и по кило новч. 11. — Пшеница 1 ока то чини 1 и по кило по новч. 11. — Рај 1 и по кило нов. 10. — Јечам 1 и по кило нов. 10. — Права од 60 кила ф. 15. до 20. — Кртола 1 и по кило новч. 3. — Кукуе 1 и по кило новч. 5. — Скоруп 1 и по кило новч. 80. — Масло 1 и по кило ф. 1. и новч. — Сир бољи 1 и по кило новч. 90. — Восак 1 и по кило ф. 1. и 80 новч. — Дуван у лист 1 и по кило ф. 1. — Дограм 1 и по кило новч. 70.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Министар војни г. војвода И. Пламаца, као почасни члан орд. Читаонице имао је доброту, као и сваке године улутити орд. Читаоници новчану помоћ. За то реченом дароватељу најјерданије благодаримо, на његовом племенитом дару.

Том приликом захваљујемо г. бригадиру Јову Мартиновићу, који је драговољно остао и за будуће редовним чланом орд. Читаонице. Дај Боже! да још који црногорац и пријатељ просвете, ступи у наше друштво.

Вир, 8 Јануара 1891.

Управа
Вирске Читаонице.

ПОМЕНА.

Како се библиотека Читаонице Цетињске на ново прегледа и уређује, то се овиме опомињу сви опш. коју су из те библиотеке узимали књиге на читање и на не вратили, да их не одложно о врате и предаду библиотекару Читаонице г. проф Живку Драговићу.

Цетиње 10. Јануара 1891.

УПРАВА
ЦЕТИЊСКЕ ЧИТАОНИЦЕ.
(1—3)

НАРЕДБА.

Опазило се да у овој вароши неки трговци праве злоупотребе с домаћим вином и ракијом, чинећи из њих несавјесне смјесе и продајући исте под именом природног вина и ракије.

Усљед тога Управа Цетињске општине наје строжије наређује дотичним трговцима, да се тога једном за вазда прођу.

ОГЛАСЏ.

Његујући лијепу своје тијело, свако може еретно остарити у добром здрављу. — Већина болести долази од крви, зато је сваком најјасне тија дужност мотрити добро на радњу крви. — Услијед савјетног испитивања и захваљујући дугом искуству, ми смо успјели саставити лијеве, подобне да очисте и оснаже крв начином поузданим, брзим а без икаквих неугодних пошљедица, и да очува крвотоку његову правилност.

Ми лијечимо навјек с успјехом (без живе) неке болести од покварене крви, жалосне пошљедице тајних навика, уз то слабости, болести које ране и најстарије, лишајеве, опадање косе, костоболу и улоге, исто и све женске болести.

Примамо свако повјерљиво писмо са потанким описом болести и са поштанском марком потребном за одговор.

„Office Sanitas“ Paris

57, Boulevard de Strasbourg, 57

Мимо сваку другу новину!

ОПШТА КУХИЊСКА НАПРАВА.

Коју је признала париска свјетска и бечка пољопривредна изложба, да је најпрактичнија, најкориснија и најпотребнија за сваку кућу, продата је у обје изложбе, у више милијона комада.

Тој направи задивило се сваки живи ко га је гођ видио, и домаћице и дјеца, и сељаци и властела и т. д. и тако је чудо учинило, да су стигле силне нарудбине, одма по првијем огласима о тој чудноватој справи.

„Невјероватно па ипак истинито“

Та справа надмаша све досадашње проналаске и може се употребити за ове потребе:

За 1 минут може се том справом ожулити, огрети или исећи, по вољи, крунине или ситније, 1 кило кртоле, рене, роткве, хрена, лука, краставца, свакога воћа и т. д.

За 2 минута може се зготовити масла, скорупа или повлаке, за по минута пјене од млијека, шо-а и т. д.

Даље служи и као микроскоп; увеличава сваку ствар 400 пута, те је много корисна за испитивање јела и пића.

Таква направа од трајне ковине и са нештењеним перима стоја само

3 франка

докле још има спреме.

Шаље само за готово или на ривалсу једини

пошљачки завод

S. Altman

Wien, I., Dominikanerbastei, 23.

(13—16)

500

пута увеличана види се свака ствар кроза скоро пронађени

Чудотворни Микроскоп за шпаг

који је зато препотребан за сваког трговца, учитеља, ученика, па потребан и користан још и за сваку кућу ради испитивања јела и пића. Уз њ се добива и дупа која је много корисна кратковидима при читању.

Шаље се само за готово или за поштанске марке, цијена

2 франка 50 сантима,

без трошка за сав Исток.

D. Klekner,

(13—20) Wien, I. Postgasse 20.

ЧУЈ, ЧУЈ, ЧУЈ!

Обрадујте одмах своју домаћину јутрос пронађеном кухињском справом, од које је више милијона комада продато на париској свјетској и бечкој пољопривредној изложби.

Још никад невиђена

та справа служи за ове потребе: За 1 минут можете од млијека или скорупа начинити масло, а за по минута млијечну пјену, пјену или пунч од јаја и т. д.

За 1 минут можете ожулити, огрети или исећи 1 кило кртоле, лука, краставца, роткве, рене и т. д., крунине или ситно, по вољи.

Даље служи та справа као микроскоп; при испитивању јела и пића види се кроза њ свака стварчица 400 пута виша.

Таквој справи састављеној из неште тиве ковине и пера цијена је премалена са

3 франка 50 сантима.

Та препотребна справа, ради своје нечувене цијеноће, уведена је већ у све фамилије бечке и париске и може се добити само у моје старославне фирме, за готово или на ривалсу у све крајеве свијета.

D. Klekner,

(13—20) Wien, I., Postgasse 20.